

(อม.๓๐)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๙/๒๕๖๒

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๐/๒๕๖๕

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๓๐ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายเกษม นิยมรัตน์ ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องและแก้ไขคำร้องว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะตามที่มีอยู่จริงต่อผู้ร้อง แต่ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กล่าวคือ กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ไม่แสดงรายการเงินลงทุนในบริษัท แอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่ารวม ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท ของ นางดวงสุดา นิยมลรัตน์ คู่สมรส ที่อยู่ในชื่อของ นางบุญทอง สุภารังสี มารดาของผู้ถูกกล่าวหา ส่วนกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปี กรณีพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ไม่แสดงรายการทรัพย์สินที่ดิน ๗ แปลง โฉนดเลขที่ ๕๙๑๒๘ และเลขที่ ๕๙๑๒๙ ตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โฉนดเลขที่ ๖๕๙๘๔ ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในชื่อของ นายวิชัย นิยมลรัตน์ น้องของผู้ถูกกล่าวหา โฉนดเลขที่ ๖๑๒๔๕ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย โฉนดเลขที่ ๗๙๒๔๕ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โฉนดเลขที่ ๖๗๑๕ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และโฉนดเลขที่ ๑๗๙๗ ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในชื่อของ นางมาลี แสนกลาง มารดาของ นางดวงสุดา นิยมลรัตน์ คู่สมรสของผู้ถูกกล่าวหา และสิ่งปลูกสร้าง ๒ หลัง เลขที่ ๑๒๙/๑๗๑ ตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งปลูกสร้างบนที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๙๑๒๙ และบ้านไม้ชั้นเดียวไม่มีเลขที่ ซึ่งปลูกสร้างบนที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๗๙๗ รถยนต์ ๒ คัน ซึ่งอยู่ในชื่อของ นายวิชัย น้องของผู้ถูกกล่าวหา และรายการเงินลงทุนในบริษัท แอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น ดังกล่าว ที่ดิน ๓ แปลง โฉนดเลขที่ ๘๘๖๗๐ ตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ซึ่งอยู่ในชื่อ นายเกรียงศักดิ์ แสนกลาง โฉนดเลขที่ ๘๘๖๗๑ ตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ซึ่งอยู่ในชื่อ นายวรพล วาสนาธาตากุล โฉนดเลขที่ ๘๘๖๗๓ ตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ซึ่งอยู่ในชื่อ นายพันธมิตร แสนกลาง กรณีพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ไม่แสดงรายการทรัพย์สินในส่วนรายการที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างและรถยนต์ ซึ่งเป็นทรัพย์สินรายการเดิมที่ไม่แสดงไว้ในกรณียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินสองครั้งก่อน จากการตรวจสอบพบว่าผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสทำนิติกรรมโอนทรัพย์สินดังกล่าวไปอยู่ในชื่อของญาติพี่น้องและบุคคลอื่น จำนวนหลายรายการจึงได้ดำเนินการสอบปากคำพยานบุคคลและมีหนังสือขอทราบข้อเท็จจริงไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ผู้ร้องพิจารณาแล้วเห็นว่า ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม. ๖๔/๒๕๕๙

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๔๓/๒๕๖๐ วินิจฉัยว่า การที่ผู้คัดค้านไม่แสดงหุ้น ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่ารวม ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท เป็นการปกปิดข้อเท็จจริงอันควรแจ้งให้ทราบ ดังนั้น การที่ผู้ถูกกล่าวหา ไม่ได้แสดงรายการหุ้นดังกล่าวในคดีนี้จึงเป็นการจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ส่วนรายการทรัพย์สินอื่น ๆ ฟังไม่ได้ว่าขายให้ นายวิชัย นางมาลี นางสาวกมลวรรณ นายเกรียงไกร นายพันธมิตร จริง แต่เป็นการแสดงเจตนาลงเพื่อเป็นการอำพรางทรัพย์สินโดยมีเจตนาให้บุคคลอื่นถือครองทรัพย์สินไว้แทน ผู้รับโอนทรัพย์สินต่างมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ในฐานะเครือญาติกับผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส ไม่ปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวมีรายการเคลื่อนไหวหรือเงินฝากคงเหลือในบัญชีธนาคารระหว่างทำการซื้อขาย โอนกรรมสิทธิ์ ทั้งไม่ได้ประกอบอาชีพมั่นคงหรือมีรายได้เพียงพอที่จะซื้อทรัพย์สิน ไม่ปรากฏว่า ได้ยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาปีภาษี ๒๕๕๘ และ ๒๕๕๙ และการโอนกรรมสิทธิ์ ทุกรายการเกิดขึ้นในระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่อัยการสูงสุด ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกติของผู้ถูกกล่าวหาตกเป็นของแผ่นดิน เป็นพฤติการณ์เชื่อได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหา มีเจตนาหลีกเลี่ยงมิให้ถูกบังคับคดีหากศาลพิพากษาให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกติตกเป็นของแผ่นดิน แต่ไม่สามารถบังคับเอาแก่ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นนั้นได้ ขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่ง รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้ถูกกล่าวหาให้การปฏิเสธ

ระหว่างพิจารณา ผู้ถูกกล่าวหายื่นคำร้องขอวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมาย ฉบับลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ว่าผู้ร้องมีคำขอท้ายคำร้องขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ยกเลิกไปแล้ว และมีใช้กรณีอ้างตัวบทกฎหมายผิด ทั้งผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้ภายหลังกฎหมายฉบับใหม่มีผลใช้บังคับแล้ว จึงเป็นเรื่องที่ผู้ร้องไม่ประสงค์จะลงโทษผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งศาลเห็นควรรวมวินิจฉัยในคำพิพากษา

พิเคราะห์พยานหลักฐานตามทางไต่สวนประกอบรายงานของผู้ร้องแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ โดยไม่แสดงรายการเงินลงทุนในบริษัท แอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น มูลค่ารวม ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท และผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กรณีพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ที่ดิน ๗ แปลง โฉนดเลขที่ ๕๙๑๒๘ และเลขที่ ๕๙๑๒๙ ตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โฉนดเลขที่ ๖๕๙๘๔ ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในชื่อ นายวิชัย นิยมลรัตน์ น้องของผู้ถูกกล่าวหา โฉนดเลขที่ ๖๑๒๔๕ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย โฉนดเลขที่ ๗๙๒๔๕ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โฉนดเลขที่ ๖๗๑๕ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โฉนดเลขที่ ๑๗๙๗ ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสарภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในชื่อ นางมาลี แสนกลาง มารดาของ นางดวงสุตา นิยมลรัตน์ คู่สมรสของผู้ถูกกล่าวหา และสิ่งปลูกสร้าง ๒ หลัง เลขที่ ๑๒๙/๑๗๑ ตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งปลูกสร้างบนที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๙๑๒๙

และบ้านไม้ชั้นเดียวไม่มีเลขที่ ซึ่งปลูกสร้างบนที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๗๙๗ รอยนต ๒ คั่น ซึ่งอยู่ในชื่อ นายวิชัย น้องของผู้ถูกกล่าวหา และรายการเงินลงทุนในบริษัท แอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จำนวน ๒๐,๖๑๒,๗๗๐ หุ้น ที่ดิน ๓ แปลง โฉนดเลขที่ ๘๘๖๗๐ ตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ซึ่งอยู่ในชื่อ นายเกรียงศักดิ์ แสกลาง โฉนดเลขที่ ๘๘๖๗๑ ตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ซึ่งอยู่ในชื่อ นายวรพล วาสนาธาดากุล โฉนดเลขที่ ๘๘๖๗๓ ตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ซึ่งอยู่ในชื่อ นายพันธมิตร แสกลาง กรณีพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ไม่แสดงรายการทรัพย์สินในส่วนรายการที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างและรถยนต์ซึ่งเป็นทรัพย์สินรายการเดิมที่ไม่แสดงไว้ในกรณียินบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินสองครั้งก่อน ต่อมาวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๖๐ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม. ๖๔/๒๕๕๙ คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๔๓/๒๕๖๐ ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จและปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ โดยปกปิดข้อเท็จจริงซึ่งรวมถึงรายการเงินลงทุนในบริษัท แอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) มูลค่ารวม ๗๔,๒๐๕,๙๗๒ บาท ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ อันเป็นวันที่พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ กับลงโทษจำคุก ๑๒ เดือน วันเดียวกันศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๙๗/๒๕๕๙ คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๔๔/๒๕๖๐ ว่า ให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกติของผู้ถูกกล่าวหา รวมมูลค่า ๑๖๘,๔๕๓,๒๔๕.๗๐ บาท ตกเป็นของแผ่นดิน หากไม่อาจบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินตามคำพิพากษาข้างต้นได้ทั้งหมดหรือได้แต่บางส่วน ให้บังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของผู้ถูกกล่าวหาได้ภายในอายุความ ๑๐ ปี

แต่ต้องไม่เกินมูลค่าของทรัพย์สินที่ศาลสั่งให้ตกเป็นของแผ่นดิน ให้คินรถยนต์นั่งส่วนบุคคล ยี่ห้อโตโยต้า หมายเลขทะเบียน กก ๑๑๑ เชียงใหม่ มูลค่า ๗๐๐,๐๐๐ บาท และหุ้น NFC จำนวน ๙,๘๗๐ หุ้น แก่เจ้าของ คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

ปัญหาต้องวินิจฉัยข้อแรก เห็นสมควรวินิจฉัยปัญหาตามคำร้องของผู้ถูกกล่าวหา ก่อนว่า ผู้ร้องมีคำขอท้ายคำร้องขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ยกเลิกไปแล้ว จึงเป็นเรื่องที่ผู้ร้องไม่ประสงค์ จะลงโทษผู้ถูกกล่าวหาหรือไม่ เห็นว่า ขณะที่ผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๒ ปรากฏว่ามีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ ยังคงบัญญัติให้การกระทำ ตามคำร้องเป็นความผิดอยู่และมีระวางโทษเท่าเดิม มิใช่เป็นการยกเลิกการกระทำอันเป็นความผิด ตามบทบัญญัติของกฎหมายเดิมไปเสียทีเดียว จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำผิดบังคับแก่คดีนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๗ ทั้งศาลย่อมมีอำนาจกำหนดมาตรการบังคับ ทางเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง ได้ ดังนี้ การที่ผู้ร้องบรรยายคำร้องและมีคำขอให้ลงโทษผู้ถูกกล่าวหา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔, ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด โดยมีได้อ้างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔, ๑๖๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับขณะยื่นคำร้องมาด้วย ย่อมถือได้ว่าผู้ร้องยื่นคำร้องและอ้างมาตราในกฎหมาย ซึ่งบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดแล้ว คำร้องของผู้ร้องจึงชอบด้วยประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๘ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย วิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม หาให้ผู้ร้องไม่ประสงค์ให้ลงโทษดังที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้าง ข้ออ้างของผู้ถูกกล่าวหาข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยข้อต่อไปว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่ ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่า ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่และเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ในวันเดียวกัน จึงไม่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐๕ วรรคสี่ ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติภายหลังให้การกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดอีกต่อไป เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว มาตรา ๑๐๕ วรรคสาม บัญญัติว่า “การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นตามกำหนด ดังต่อไปนี้ (๑) ตำแหน่งตามมาตรา ๑๐๒ (๑) ... (๙) ให้ยื่นเมื่อเข้ารับตำแหน่ง และพ้นจากตำแหน่ง” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “ในกรณีตาม (๑) ถ้าพ้นจากตำแหน่งและได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเดิมหรือตำแหน่งใหม่ภายในหนึ่งเดือน ผู้นั้นไม่ต้องยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีเข้าดำรงตำแหน่งใหม่ แต่ไม่ต้องห้ามที่ผู้นั้นจะยื่นเพื่อเป็นหลักฐาน” แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่พ้นจากตำแหน่งและได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใหม่ภายในหนึ่งเดือนนั้น ไม่มีหน้าที่ตามกฎหมายต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่งเดิมและกรณีเข้ารับตำแหน่งใหม่ ส่วนการยื่นเพื่อเป็นหลักฐานนั้นเป็นเรื่องความสมัครใจ หากใช้กรณีที่มีกฎหมายบังคับไม่ ดังนี้ เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้ในภายหลังไม่ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานของรัฐเช่นผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องในกรณีดังกล่าว จึงเป็นกรณีที่กฎหมายที่บัญญัติในภายหลังกำหนดว่าการกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป แม้หากผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ผู้ถูกกล่าวหา ก็พ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง และมาตรา ๑๗ จึงไม่อาจพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดในความผิดสองฐานนี้ได้ ข้ออ้างของผู้ถูกกล่าวหาข้อนี้ฟังขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยข้อต่อไปว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นบทบัญญัติของกฎหมายที่ใช้ในภายหลังไม่ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานของรัฐเช่นผู้ถูกกล่าวหา มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องในกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงเป็นกรณีที่กฎหมายที่บัญญัติในภายหลังกำหนดว่า การกระทำเช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป แม้หากผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และกรณีพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่มาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ถูกกล่าวหา ก็พ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง และมาตรา ๑๗ จึงไม่อาจพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดในความผิดสองฐานนี้ได้ ข้ออ้างของผู้ถูกกล่าวหาข้อนี้ฟังขึ้นเช่นกัน

ปัญหาต้องวินิจฉัยข้อต่อไปว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งยื่นเมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ หรือไม่ ในส่วนทรัพย์สินที่ผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสโอนให้ญาติพี่น้องหลายรายการนั้น เห็นสมควรวินิจฉัยเป็นลำดับไปดังนี้ สำหรับที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๕๑๒๘, ๕๕๑๒๙ ตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พร้อมสิ่งปลูกสร้างเลขที่ ๑๒๘/๑๗๑ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๕๔๘๔ ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่าขายให้ นายวิชัย นิยมรัตน์ น้องชายผู้ถูกกล่าวหา ในราคารวมทั้งสิ้น ๒,๕๐๐,๐๐๐ บาท กับรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า พอร์จูนเนอร์ หมายเลขทะเบียน กธ ๗๐๐๐ เชียงใหม่ และรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า เล็กซ์ส หมายเลขทะเบียน กบ ๘๘๘๘ เชียงใหม่ ที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่าขายให้ นายวิชัย ในราคาคันละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท นั้น

เห็นว่า นายวิชัย นิยมลรัตน์ เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกับผู้ถูกกล่าวหา ได้ย้ายไปทำงาน และพักอาศัยอยู่ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นเวลานานแล้ว จะเดินทางกลับประเทศไทยเพียงปีละ ๑ ถึง ๒ ครั้ง โดยช่วงเกิดเหตุได้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรในระหว่างวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ถึงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ จึงไม่มีความจำเป็นต้องซื้อที่ดินและรถยนต์จากผู้ถูกกล่าวหา สอดคล้องกับข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนที่ไม่ปรากฏว่า นายวิชัย ได้เข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินหรือใช้สอยรถยนต์นั้น แต่ประการใด ที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่าหาผู้ซื้อรายอื่นไม่ได้เพราะบุคคลอื่นเกรงว่าผู้ร้องจะอายัดทรัพย์สินนั้น นายวิชัย เองก็ย่อมต้องทราบหรือควรจะทราบว่า การซื้อทรัพย์สินในเวลานั้นมีความเสี่ยงที่จะถูกตรวจสอบทรัพย์สินในภายหลัง ทำให้เชื่อได้ว่า นายวิชัย เพียงแต่ยอมให้ใช้ชื่อของตนเพื่อปิดบังซ่อนเร้นทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา โดยมีเจตนาจะช่วยเหลือผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นญาติใกล้ชิดเท่านั้น มิได้มีเจตนาจะซื้อทรัพย์สินเป็นของตนเองอย่างแท้จริง ที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่ามีการชำระราคาซื้อขายเป็นแคชเชียร์เช็ค ก็ไม่ปรากฏหลักฐานชัดว่าใครเป็นผู้จ่ายเงินซื้อแคชเชียร์เช็คฉบับดังกล่าว และเงินที่ซื้อมีที่มาจากแหล่งใด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ถูกกล่าวหาได้ทำสัญญาขายที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๙๑๒๘, ๕๙๑๒๙ พร้อมสิ่งปลูกสร้างเลขที่ ๑๒๙/๑๗๑ เมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ในราคา ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท และทำสัญญาขายที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๕๙๘๔ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ในราคา ๕๐๐,๐๐๐ บาท และขายรถยนต์ทั้งสองคันดังกล่าวเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ ในราคาคันละ ๔๐๐,๐๐๐ บาทเศษ นั้น เห็นได้ว่ามีลักษณะเป็นการเร่งรีบขายทรัพย์สินจำนวนมากในเวลาไล่เลี่ยกัน นับว่าผิดวิสัยของการขายทรัพย์สินเพื่อนำเงินมาใช้สอยดำรงชีพตามปกติ ดังที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้าง ข้อเท็จจริงกลับปรากฏว่าการขายทรัพย์สินตามคำร้องทั้งหมดต่างได้กระทำในช่วงเวลาเดียวกับที่ผู้ร้องได้ชี้มูลกรณีกล่าวหาว่าผู้ถูกกล่าวหา มีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ เมื่อครั้งดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อดำเนินการร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ทรัพย์สินที่เพิ่มขึ้นผิดปกติของผู้ถูกกล่าวหาตกเป็นของแผ่นดิน ซึ่งหากไม่อาจบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินนั้นได้ทั้งหมดหรือได้แต่บางส่วนก็บังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินอื่นของผู้ถูกกล่าวหาได้ แสดงให้เห็นถึงข้อพิรุธว่าผู้ถูกกล่าวหาจำหน่ายโอนหรือยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินดังกล่าวเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้ถูกบังคับคดี โดย นางสาวจันทร์จิรา สุวรรณเสน ผู้รับมอบอำนาจจากผู้ถูกกล่าวหา

และ นายวิชัย ในการโอนกรรมสิทธิ์รถยนต์ทั้งสองคันก็ให้ถ้อยคำในชั้นไต่สวนว่า ไม่เคยรู้จัก นายวิชัย มาก่อน และไม่ทราบเกี่ยวกับการชำระราคารถยนต์ ซึ่งเป็นเรื่องผิดปกติที่ นายวิชัย จะมอบหมายให้ นางสาวจันทร์จิรา เป็นตัวแทนรับโอนรถยนต์ทั้งที่ไม่เคยรู้จักกัน ยิ่งทำให้ไม่น่าเชื่อว่าจะมีเจตนา ซื่อซื่ออย่างแท้จริง ดังนี้ นอกจากคำเบิกความของผู้ถูกกล่าวหาและ นางดวงสุตา คู่สมรสเองแล้ว ทางไต่สวนไม่ปรากฏหลักฐานที่น่าเชื่อถืออื่นใด จึงฟังได้ว่า การที่ผู้ถูกกล่าวหาโอนที่ดินและรถยนต์ ให้ นายวิชัย ดังกล่าวเป็นเพียงการแสดงเจตนาหลอวงโดยสมรู้กัน ไม่มีเจตนาผูกพันกันจริง พฤติการณ์มีเหตุ อันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาโอนที่ดินและรถยนต์ดังกล่าวเพื่อยักย้ายหรือซุกซ่อนทรัพย์สิน หรือให้มีการถือครองทรัพย์สินแทน

ส่วนที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๑๒๔๕ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ที่ดินโฉนดเลขที่ ๗๙๒๔๕ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ที่ดินโฉนดเลขที่ ๖๗๑๕ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๗๙๗ ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ พร้อมสิ่งปลูกสร้างที่ยังสร้างไม่เสร็จ ที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่าขายให้ นางมาลี แสนกลาง มารดาคู่สมรสของผู้ถูกกล่าวหา ในราคารวมทั้งสิ้น ๑,๓๐๐,๐๐๐ บาท นั้น เห็นว่า ตามทางไต่สวนไม่ปรากฏหลักฐานที่น่าเชื่อว่า นางมาลี มีรายได้หรือเงินเพียงพอที่จะนำมาชำระ ราคาซื้อขายทรัพย์สินดังกล่าว โดยปรากฏจากที่ผู้ร้องได้ทำการตรวจสอบบัญชีธนาคารของ นางมาลี ทั้งหมด ๘ บัญชี มียอดเงินฝาก ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ รวมทั้งสิ้น ๓๕๙,๕๐๕.๘๗ บาท เท่านั้น และไม่พบว่ามี การเบิกถอนเงินฝากในช่วงที่โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินทั้ง ๔ แปลง แต่อย่างใด ส่วนที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่า นางมาลี มีอาชีพค้าขายหมูยอและสินค้าอื่นหลายอย่างนั้น ก็ไม่อาจแยกแยะ รายการได้ชัดเจนเนื่องจากไม่มีหลักฐานเอกสารหรือบัญชีพอที่จะตรวจสอบเงินลงทุนหรือกำไร จากการค้าขายแต่ละคราวว่ามีจำนวนมากน้อยเพียงใด ทั้งยังไม่มีหลักฐานแสดงความเคลื่อนไหว ทางบัญชีเงินฝากที่จะแสดงให้เห็นรายได้และเงินเก็บสะสมจำนวนมากจากการค้าขายดังที่อ้าง ที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างว่า นางมาลี เก็บเงินสดไว้ที่บ้านจำนวนมากนับล้านบาทนั้น ก็เป็นการง่ายแก่การกล่าวอ้าง เพราะอยู่ในความรู้เห็นของ นางมาลี เองเท่านั้นจึงยากที่จะรับฟัง ทั้งไม่เชื่อว่า นางมาลี จะเก็บเงินจำนวนมากนับล้านบาทในลักษณะที่ไม่มีความปลอดภัยและขาดประโยชน์อันควรได้จากดอกเบี้ย เพราะ นางมาลี เองก็มีบัญชีเงินฝากธนาคารมากถึง ๘ บัญชี ข้อเท็จจริงจึงฟังไม่ได้ว่า

เงินที่นำมาซื้อแคชเชียร์เช็คที่อ้างว่าชำระราคาค่าที่ดินตามเอกสารหมายเลข ค.๕ ถึง ค.๘ นั้น มีที่มาอย่างไร ทั้งก็ไม่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าได้มีการเรียกเก็บเงินเข้าบัญชีของผู้ถูกกล่าวหา ข้ออ้างของผู้ถูกกล่าวหาจึงเลื่อนลอยขาดหลักฐานเชื่อมโยงให้เชื่อว่าเป็นความจริง นอกจากนี้ ยังได้ความว่า นางมาลี มีอายุมากถึง ๘๕ ปี ป่วยมานาน มีอาการหลงลืม ขอบพูดซ้ำ ๆ เป็นโรคอัลไซเมอร์ ต้องเข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลด้วยโรคชราอยู่เป็นประจำ ทำให้ไม่น่าเชื่อว่า นางมาลี มีเจตนาซื้อที่ดินทั้ง ๔ แปลง เพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองอย่างแท้จริง ประกอบกับไม่ปรากฏว่า นางมาลี ได้เข้าครอบครองหรือหาประโยชน์จากทรัพย์สินที่อ้างว่าซื้อมานั้น แต่อย่างไรก็ดี แสดงให้เห็นว่าการโอนที่ดินทั้ง ๔ แปลงนี้ เป็นการแสดงเจตนาหลงโดยสมรู้กัน

ส่วนที่ดินโฉนดเลขที่ ๘๘๖๗๐ ตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ที่ นางดวงสุตา คู่สมรสของผู้ถูกกล่าวหาขายให้ นายเกรียงศักดิ์ แสนกลาง ที่ดินโฉนดเลขที่ ๘๘๖๗๑ ตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ที่ นางดวงสุตา ขายให้ นางสาวมลวรรณ แสนกลาง และที่ดินโฉนดเลขที่ ๘๘๖๗๓ ตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ที่ นางดวงสุตา ขายให้ นายพันมิตร แสนกลาง นั้น เห็นว่า ผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินทั้ง ๓ แปลงนี้ ล้วนแต่เกี่ยวพัน เป็นหลานของ นางดวงสุตา ทั้งสิ้น ย่อมมีเหตุที่จะช่วยเหลือกันตามวิสัยญาติ ทั้งได้มีการจดทะเบียน โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินทั้ง ๓ แปลง พร้อมกันเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ในราคาเท่ากัน คือ แปลงละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท จึงเห็นได้ว่าเป็นการเร่งรีบขายทรัพย์สินในวันเดียวกันในลักษณะ ที่มุ่งจะหลีกเลี่ยงการบังคับคดีเช่นเดียวกับทรัพย์สินอื่นที่ได้วินิจฉัยมาแล้ว นอกจากนั้น ผู้ถูกกล่าวหา มิได้นำผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินรวมทั้ง นายเกริกเกียรติ ที่อ้างว่าออกเงินซื้อที่ดินให้ นายเกรียงศักดิ์ มาเบิกความยืนยันข้อเท็จจริง ทั้งที่บุคคลเหล่านี้ล้วนเกี่ยวพันเป็นญาติกับคู่สมรสของผู้ถูกกล่าวหาเองทั้งนั้น ข้อเท็จจริงปรากฏจากที่ผู้ร้องได้ทำการตรวจสอบยอดเงินฝากบัญชีธนาคาร ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๙ นางสาวมลวรรณ มีเงินฝากทั้งหมด ๘ บัญชี รวมเป็นเงิน ๑๔๙,๘๘๒.๑๓ บาท นายพันมิตร มีเงินฝากทั้งหมด ๕ บัญชี มีเงินคงเหลือเพียง ๒๑,๗๙๒.๔๐ บาท เท่านั้น โดยไม่พบว่า ฝ่ายผู้ซื้อได้เบิกถอนเงินฝากธนาคารในช่วงที่โอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน แต่อย่างไรก็ดี ข้อเท็จจริงจึงฟังไม่ได้ว่า เงินที่นำมาซื้อแคชเชียร์เช็คที่อ้างว่าชำระราคาค่าที่ดินตามเอกสารหมายเลข ค.๙ ถึง ค.๑๑ นั้น มีที่มาจากรายได้ในทางใด ขอนำสืบเกี่ยวกับรายได้ส่วนตัวของผู้ซื้อก็เลื่อนลอยไม่น่าเชื่อถือ นอกจากนี้

ยังไม่ปรากฏว่าผู้รับโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินแต่ละแปลงได้กระทำการใดอันแสดงออกให้เห็นว่ามีเจตนาเข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินที่ซื้อมาในฐานะเจ้าของที่ดินนั้นแล้ว แต่ต่อมา นางสาวกมลวรรณ จะขายที่ดินนั้นให้ นายวรพล วาสนาธาดากุล แต่ นายวรพล ก็อยู่กินกับ นางพรกมล แสนกลาง มารดา นางสาวกมลวรรณ จึงมิใช่เป็นการขายที่ดินให้บุคคลภายนอกที่ไม่มีความเกี่ยวพันอันใดกับผู้ถูกกล่าวหา พฤติการณ์จึงมีเหตุผลให้เชื่อว่าการจำหน่ายจ่ายโอนที่ดินทั้ง ๓ แปลงนี้ เป็นการแสดงเจตนาลวงโดยสมรู้กัน เพื่อปิดบังซ่อนเร้นทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ไม่มีเจตนาให้ผู้ถูกฟ้องจริง

จากเหตุผลที่ได้วินิจฉัยข้างต้น พยานหลักฐานตามการไต่สวนจึงฟังได้ว่า ที่ดินทั้ง ๗ แปลง โฉนดเลขที่ ๕๕๑๒๘ และเลขที่ ๕๕๑๒๙ ตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โฉนดเลขที่ ๖๕๔๘๔ ตำบลสันผักหวาน อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในชื่อของ นายวิชัย นิยมลรัตน์ โฉนดเลขที่ ๕๕๑๒๙ ตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โฉนดเลขที่ ๖๑๒๔๕ ตำบลแม่ยาว อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย โฉนดเลขที่ ๗๙๒๔๕ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โฉนดเลขที่ ๖๗๑๕ ตำบลเชียงดาว อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ โฉนดเลขที่ ๑๗๙๗ ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในชื่อของ นางมาลี แสนกลาง และสิ่งปลูกสร้าง ๒ หลัง เลขที่ ๑๒๙/๑๗๑ ตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งปลูกสร้างบนที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๕๑๒๙ และบ้านไม้ชั้นเดียวไม่มีเลขที่ ซึ่งปลูกสร้างบนที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๗๙๗ รถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า พอร์จูนเนอร์ หมายเลขทะเบียน กธ ๗๐๐๐ เชียงใหม่ และรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า เล็กซัส หมายเลขทะเบียน กบ ๘๘๘๘ เชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในชื่อของ นายวิชัย เป็นทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหา ที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่น ส่วนที่ดิน ๓ แปลง โฉนดเลขที่ ๘๘๖๗๐ ตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ซึ่งอยู่ในชื่อ นายเกรียงศักดิ์ แสนกลาง โฉนดเลขที่ ๘๘๖๗๑ ตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ซึ่งอยู่ในชื่อ นายวรพล วาสนาธาดากุล โฉนดเลขที่ ๘๘๖๗๓ ตำบลเวียงยอง อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ซึ่งอยู่ในชื่อ นายพันธมิตร แสนกลาง เป็นของ นางดวงสุดา คู่สมรสของผู้ถูกกล่าวหา ที่มอบหมายให้อยู่ในความครอบครองหรือดูแลของบุคคลอื่น โดยมีเจตนาลวงเพื่อปกปิดมิให้มีการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินต่าง ๆ ดังกล่าวของตนและคู่สมรส เมื่อผู้ถูกกล่าวหา

ไม่แสดงรายการทรัพย์สินในส่วนนี้ไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน จึงเป็นการปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ แมื่อก่อนหน้านั้นผู้ถูกกล่าวหาเคยแสดงรายการทรัพย์สินเหล่านี้ไว้ในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ กรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๘ มาแล้วก็ตาม แต่จากพฤติการณ์ที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่เจตนาหลงโดยสมรู้กันเพื่อปกปิดซ่อนเร้นทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรสตั้งวินิจัยแล้วข้างต้น ย่อมบ่งชี้ให้เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาพยายามที่จะปกปิดความมียู่ของทรัพย์สินตลอดจนที่มาของทรัพย์สินนั้นด้วย เพื่อหลีกเลี่ยงมิให้มีการบังคับคดีเอาแก่ทรัพย์สินนั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนได้ ถือได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๑๔, ๑๖๗ จึงฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องโดยปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่

ส่วนคำร้องของผู้ร้องที่อ้างว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องโดยไม่แสดงรายการเงินลงทุนในบริษัท แอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) นั้น เห็นควรวินิจฉัยข้อโต้แย้งของผู้ถูกกล่าวหาก่อนว่า ประเด็นนี้เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาเข้ากับคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม. ๖๔/๒๕๕๙ หมายเลขแดงที่ อม. ๔๓/๒๕๖๐ ของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งคดีถึงที่สุดแล้ว หรือไม่ องค์คณะผู้พิพากษาเสียงข้างมากเห็นว่า ตามคำพิพากษาคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม. ๖๔/๒๕๕๙ หมายเลขแดงที่ อม. ๔๓/๒๕๖๐ เป็นกรณียื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรณีเข้ารับตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนคดีนี้คงมีประเด็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชี

แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินโดยไม่แสดงรายการเงินลงทุนในบริษัท แอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) กรณีพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่หรือไม่ อันเป็นการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินคนละคราวกันกับที่ศาลได้มีคำพิพากษาคดีอาญา หมายเลขดำที่ อม. ๖๔/๒๕๕๙ หมายเลขแดงที่ อม. ๔๓/๒๕๖๐ จึงสามารถแยกเจตนา และการกระทำในแต่ละวาระออกต่างหากจากกันได้ คำร้องของผู้ร้องคดีนี้จึงมิใช่เป็นการอ้างเหตุอย่างเดียวกัน ในประเด็นที่ศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดและถึงที่สุดแล้ว ถือไม่ได้ว่าเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๔ ประกอบประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม และสิทธิในการยื่นคำร้อง ของผู้ร้องในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพย์สินดังกล่าวไม่เป็นอันระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๔) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม ผู้ร้องย่อมมีอำนาจแยกยื่นคำร้อง เป็นคนละคดีได้โดยไม่เป็นการยื่นคำร้องซ้ำ ซึ่งเมื่อข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนปรากฏจากคำพิพากษา ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในคดีอาญาหมายเลขดำที่ อม. ๖๔/๒๕๕๙ หมายเลขแดงที่ อม. ๔๓/๒๕๖๐ ว่า นางดวงสุดา ทำสัญญากู้ยืมจาก นางบุญทอง สุภารังสี มารดาผู้ถูกกล่าวหา เป็นเงินจำนวน ๗๒ ล้านบาท เพื่อซื้อหุ้นในบริษัท แอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) จริง โดยเป็นการแสดงเจตนาลง และการโอนหุ้นบริษัท แอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ให้ นางบุญทอง เป็นการให้ นางบุญทอง ถือครองทรัพย์สินแทน โดยคดีนี้ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้โต้แย้งข้อเท็จจริงเป็นอย่างอื่น จึงฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจปกปิดข้อเท็จจริง ที่ควรแจ้งให้ทราบ และตามพฤติการณ์มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงที่มา แห่งทรัพย์สินนั้นในกรณีไม่แสดงหุ้นในบริษัท แอสคอน คอนสตรัคชั่น จำกัด (มหาชน) ดังกล่าวเช่นกัน

อนึ่ง แม้ภายหลังการกระทำความผิด ได้มีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยยกเลิก พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๖๗ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำตามคำร้องเป็นความผิดอยู่และมีระวางโทษเท่าเดิม จึงต้องใช้กฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำผิดบังคับแก่คดีนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคหนึ่ง อย่างไรก็ตาม องค์กรประกอบของความผิดตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๑๔ วรรคหนึ่ง ในส่วนที่ว่าจะต้องมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่เจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินนั้น เป็นคุณแก่ผู้ถูกกล่าวหามากกว่ากฎหมายเดิม จึงต้องนำพฤติการณ์ดังกล่าวมาประกอบการวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓ ที่บัญญัติให้ใช้กฎหมายในส่วนที่เป็นคุณไม่ว่าในทางใด ส่วนมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ไม่เป็นคุณ จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ บังคับแก่คดีนี้ มีผลห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๓๔ วรรคสอง นอกจากนี้ การกระทำของผู้ถูกกล่าวหายังเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ตามมาตรา ๑๑๙ ด้วย

พิพากษาว่า นายเกษม นิยมรัตน์ ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๑๔ ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นวันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคสอง กับมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ แต่ให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะกระทำความผิด องค์คณะผู้พิพากษาเสียงข้างมาก เห็นควรลงโทษจำคุก ๒ เดือน ค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก.

นายประทีป ดุลพินิจรรมา

นายยงยุทธ แสงรุ่งเรือง

นายชูชัย วิริยะสุนทรวงศ์

นายอำพันธ์ สมบัติสถาพรกุล

นายสาคร ตั้งวรรณวิบูลย์

นางสาวนันทวัน เจริญชาศรี

นางวยุรี วัฒนวรลักษณ์

นายธนิศ รัตนะผล

นายปริญญา ดีผดุง